



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

77. Rex idola palatio exturbat, & cur?

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

Innocens perdere, quàm mille imperiis reum coronare. Hanc mortem luxit Ecclesia Sinensis, tanquam publici boni cladem, cuius exempli heroici, & auctoritatis firmamento se destitutam sentiebat. Tesseræ, cuiusque comitibus tum liberatoribus machinarum tum reliquis, parte plus media in conditu cæsis, præter sumptus honorifici funeris, Rex titulos addidit, laudis eorum testes perpetuos, quos Sinæ pecuniis omnibus consueverunt præponere. Roderiguez & superstitibus Lusitanis, missionem petentibus humanissime concessit, & Macaum usque, mensium trium viaticum liberalissimum. Quam Regis largitatem Senatus militaris, Doctore Paulo suadente, auxit proluxa commendatione Ioannis Rodriguez, qua semper è Societate Iesu nominatur, data est Iunij vndeagesimo, anno 1632. quo iam cæperat Sinis perspicuum fieri, Societatem Iesu, peculiarem hominum cæterum esse quibus id esset propositam, vt religionem quam profitebantur, quavis alia expulsa toto imperio funderent. Nec aliud memoratu dignum in eo legitur commendationis diplomate.

77.
Rex idola
palatio ex-
turbat, &
cuc?

Iam si quod metu prælogo ethnici, desiderio Christiani, ex quodam Regis præcipitato facto diuinabant, integre processisset, actum erat de tota Sinarum idololatria. Nam die quodam Rex, quod mortalium nemini venire in mentem potuisset, turbam illam matorum Deorum innumerabilem quæ in palatio prostabat præcepit exturbari, æreos, argenteos, aureos fundi, constari, ad usum pecunia cudi; ligneos, odoratos, cuiusvis aut formæ aut materiæ ij forent, flammis tradi; templa illorum, & delubra in vsus alios conuerti, dempto solum vno quod indulgit potius lachrimis, quàm religioni Reginarum; cuius imperij nouitas à cogitationibus hominum adeo aliena, illudque Deorum vniuersale comburium atque exilium, diuersissimis iudiciis, & rumoribus, regnum omne impleuit. Illud communiùs, & frequentius iactatum, Doctore Paulo suatore, quem Rex in Colaum promouerat, hoc est rei summæ administratorem, aut esse Regem Christianum, aut propediem fore, cum abiectio idolorum, vltimus, de more, ad baptismum præmitteretur gradus: quæ opinio ita inualuit, vt Mechliniam vsque seu Manillam peruadens Philippinarum urbem, tres inde acciuerit è S. Dominici ordine, infinitati populorum baptizandæ operam daturus, quam cetero fingebant Regis exemplum secuturam ex iis vnus tantum in Prouinciam Fochiensem applicuit; Duo prodicione Nauarchi Sinensis, expilati, & cæsi: alij totidem cum venissent, vnus ex eadem, alter è S. Augustini familia, primi omnium ex religiosi ordinibus Sinas ingressi sunt, quinquaginta post annis, quàm nostra Societas cæperat in iis laborare. Ac ne his quidem occupandis quod meditati fuerant respondit, nec visi sunt velle linguæ Sinensis addiscendæ longissima rædia perpeti, citra quam putarant fore sibi in promptu populos tingere; at neque hos populos ad baptismum paratos, nec ipsum Regem inuenerunt. Porro illam Regis in Deos iram haudquaquam accendit veri Dei vltis
notitia,

notitia, nec amor legis Christianæ, sed desperatæ indignationis in illos furor, quod se suis in hominum, & urbium immensis, & perpetuis cladibus, ne ope quidem leuissima iuuissent aduersum Tartaros, etsi sedula semper, & sumptuosa pietate illos coluisset. Quam ipse sibi adorationem, sentire hinc cepit fuisse damnosam, quod cælo erepta, cui debebantur, sacrificia idolis tribuisset, diuinitati scilicet peregrinæ. Quare in illa confirmatus aurei seculi antiqua persuasione, omnia de cælo, boni aliunde nihil expectandum; muta illa & cæca simulachra, nullam nostri curam gerentia, exegit ab animo, & aula, omnemque deinceps religionis cultum ad sacrificandum cælo contulit tanquam Deo, & quidem Regis tam peculiari & proprio, ut ei sacra facere præter Regem fas esset nemini. Fixis ergo quotidie spatiis humi prouolutus venerabatur cælum, & capacem ex auro acerram cumulabat odoribus pretiosissimis, quorum vapor, vota infelicis Regis dissipanda in auras portabat. Cælo enim fiebant huic inanimo, & aspectabili non eius conditori, & domino, quem cæli nomine, Sinatum antiqui sapientes intelligi, & coli voluerant. Profuit hic tamen rei Christianæ maiorem in modum, idolorum contemptus, & ignominia, Regisque conuersi qualiscumque fama; ea potissimum ex causa, quod purgatum idolorum peste palatium; salubris subiit veri Dei cognitio, & nobilissimæ Christianitatis, iacta sunt fundamenta, eius primarij lapides fuere, potentissimi Eunuchorum decem, & qui reipsa posse se omnia in Christianismi decus, & gloriam abundè comprobauerunt. In iis excelluit Pam Cum Achilleus, cuius æterna in Christi Ecclesiam decora celebrabit, quisquis hanc nostram historiam producet ultra Societatis annum secularem; quam mihi scribendi metam proposui: socium habuit mutationis generosæ Nereum nomine; matres decrepitas in palatium indaxere, instituendas à F. Pasqualio Mendez Sinensi, cuius incredibilis in dicendo, docendoque comitas, & elegantia, eius aulæ sapientissimos plurimum delectabat. Catechismo exultas Adamus Scial, baptismo iustravit, principibus feminis duabus, renatas anus è vitali fonte excipientibus; addidit Scial gratulationi tam inusitatæ, augustissimum sacrificium altaris, quod primum in Regia Sinatum Deo oblatum est. Exin Achilleus, salute matris in tutum subducta, conceptæ baptismo caritatis ardorem egregium, in Collegas Eunuchos semente tam prospera misit, ut ab eo ad Patres subinde alij adirent diuina plenius edocendi; sed fuit palmaris eius victoria ex nobilissima Ljei familia Eunuchus, Dux prætoriarum cohortis, quem Prothi nomine Sacer baptisimus insigniuit, & de fœdissimo turpitudinum omnium reuulsu gurgite, in eam eduxit puritatem, ut cum esset aula, & officio mouendus ob informia vitæ propudia, post ablationem sacri fontis, iam non sit agnitus, planèque diuersus ab eo qui fuerat, Prætoriarum retinuerit Præfecturam. Matrem is & aliquot sorores Christianis adiunxit; sed ob duratam ætate memoriam, nihil matri potest.

F.F.f.

78.
Eunuchorum
conuersio.